

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

ПЕДАГОГІЧНА НАУКА І ОСВІТА У СУЧАСНОМУ ВИМІРІ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Матеріали

VII Всеукраїнської науково-практичної конференції

16 травня 2025 року

Одеса
Букаєв Вадим Вікторович
2025

УДК 37.013

П24

Рекомендовано до друку та розповсюдження мережою інтернет

Вченою радою Комунального закладу вищої освіти

«Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

(протокол № 4 від 28 травня 2025 р.)

Координаційна рада конференції:

Задорожна Л. К., *кандидат філософських наук*, ректор Комунального закладу вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Ягоднікова В. В., *доктор педагогічних наук, професор*, проректор з науково-педагогічної та інноваційної діяльності КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Кузнєцова Н. В., *кандидат психологічних наук, доцент*, завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Шатайло Н. В., *кандидат педагогічних наук*, завідувач кафедри методики викладання і змісту освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Саєнко Л. І., *кандидат історичних наук*, завідувач науково-педагогічної бібліотеки КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Гапонова О. Ю., *кандидат педагогічних наук*, завідувач відділу цифровізації та публічних комунікацій КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Юрченко Т. В., *методист науково-методичної лабораторії суспільно-гуманітарної освіти кафедри методики викладання і змісту освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»*

Матеріали конференції публікуються за оригіналом рукопису, за достовірність і точність фактів, цитат, власних імен, статистичних даних та інших відомостей повну відповідальність несуть їх автори.

П24 Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективи розвитку: Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (16 травня 2025 р.) / за заг. ред. В. В. Ягоднікової. – Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2025, 388 с.

ISBN

У збірнику репрезентовано матеріали, статті, доповіді, тези учасників VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективи розвитку», що розкривають актуальні проблеми сучасної педагогічної науки і практики; відображають інноваційні підходи та стратегічні завдання освіти і педагогічної науки в умовах воєнного стану; досліджують виклики, що постають перед педагогами та менеджерами освіти в реаліях сьогодення.

Видання актуальне для керівників закладів освіти, науково-педагогічних, педагогічних працівників, шкільних психологічних служб, здобувачів вищої освіти і всіх, хто цікавиться проблемами педагогіки і освіти.

ISBN

© ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ
НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ РАДИ, 2025

ЗМІСТ

ПРОБЛЕМНИЙ КОНТУР СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ: ФІЛОСОФСЬКИЙ, ПСИХОЛОГІЧНИЙ, СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ВИМІР

Аврамова Т. А. Викладання іноземної мови у XXI столітті: міжкультурна комунікація, критичне мислення та глобальні компетентності	9
Беньковська Н. Б. Організаційно-педагогічні особливості підготовки майбутніх офіцерів у Великобританії	11
Гаран І. В. Інтеграція штучного інтелекту в управлінську діяльність закладів загальної середньої освіти: теоретичний аналіз понять та особливостей впровадження	14
Гончаренко Л. Л. Розвиток критичного мислення майбутніх фахівців у галузі права: досвід країн ЄС	16
Грон В. В. Природна мета освіти: ретроспективний аналіз поняття	18
Здрагат С. Г. Методологічні підходи евалюаційного дослідження	21
Іванова Н. Г., Анастасієва А. С. YOUTUBE-канал LAU DANCE як простір соціокультурної інтеграції: навчання іспанської мови через латиноамериканські танці	24
Капука В. В. Формування здорового способу життя як педагогічна проблема	27
Козлова І. С. Розвиток критичного мислення сучасної особистості	30
Кузнецова Н. В. Одеські курси підготовки вчителів та вчительок середніх навчальних закладів (1909-1916): традиції новаторства	33
Лентарева Т. В. Розвиток емоційної стійкості особистості в умовах військових дій і збройних конфліктів	37
Подлесна В. І. Детермінанти гальмування та каталізатори процесів отримання вищої освіти в умовах воєнного стану	40
Сидоркіна Н. С. Зв'язок самоєфективності та інтелекту особистості	43
Солнцева О. А. Організація психологічного супроводу підтримки ментального здоров'я фахівців у сфері освіти	46

РОЗВИТОК ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНИХ ЗМІН В ОСВІТІ

Галятівська К. С. Самоосвітня діяльність як чинник підвищення професійної компетентності вихователя ЗДО	49
Гаран О. В. Управління розвитком інформаційно-цифрової компетентності вчителів закладу загальної середньої освіти: теоретичні основи	51
Дружененко Р. С. Формування комунікативної компетентності майбутнього вчителя української мови: критерій нормативності	53
Заварова Н. В. Травмофокусований підхід як вектор професійного розвитку педагога в умовах сучасних освітніх викликів	56
Іващенко О. А. Психологічні чинники професійного здоров'я викладача	58
Кириченко Н. М., Болдирєва Г. В. Створення в закладі освіти умов для професійного зростання педагогічних працівників	60
Кузнецова О. В. Професійний розвиток педагогів-супервізорів як ресурс підтримки освітніх змін	63
Лебедик Л. В. Розвиток особистісно-професійної компетентності майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти	67
Лєскова А. А. Стрес у педагогів в умовах війни та шляхи його подолання	70

Отже, як свідчать педагоги-практики з країн ЄС, означений метод довів свою ефективність у процесі роботи з майбутніми фахівцями в галузі права для розвитку їх критичного мислення.

Список використаних джерел

1. Be better: Spider Web Discussion and why, thankfully, teachers are not as important as we thought. URL: <https://surl.li/gozpfq>.

Lesia Honcharenko

*Candidate of Historical Sciences (Ph. D.), Docent,
Associate Professor at the Department of Legal Disciplines
Sumy Branch of Kharkiv National University of Internal Affairs
Sumy, Ukraine*

**DEVELOPMENT OF FUTURE LAW PROFESSIONALS
CRITICAL THINKING: EXPERIENCE OF EU COUNTRIES**

Keywords: critical thinking, future law professionals, experience of EU countries.

Грон Вікторія Віталіївна

*кандидат історичних наук,
викладач кафедри мовної підготовки
Національний університет цивільного захисту України
м. Черкаси, Україна*

<https://orcid.org/0000-0002-1221-3658>

https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=_gJ8g_MAAAAJ

**ПРИРОДНА МЕТА ОСВІТИ:
РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ**

Ключові слова: освіта, масова школа, індустріальна фаза, соціальний ліфт, всебічно розвинена особистість.

Найдавнішою формою світогляду нарівні з релігійними уявленнями й науковим знанням вважається міф. Попри архаїчне походження, міфи продовжують мандрувати суспільною свідомістю, пропонуючи найпростіший спосіб упорядкування дійсності. Одним з ключових міфів, що допомагають примирити наше еґо з реальністю, є глибока переконаність в тому, що історія почалася з нас. І що суспільний устрій, в якому нам довелося жити, є найвищою стадією розвитку людства. Тобто, історія закінчується нами. Все це сприяє утвердженню оманливої ілюзії стосовно того, що наші уявлення про навколишній світ є безумовним зразком як в синхронному, так і в діахронічному вимірах.

«Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей...» [1]. Ці слова з преамбули Закону України «Про освіту» сприймаються сьогодні як трансцендентна даність: природна мета освітньої політики й практики – всебічний розвиток

особистості. Неспроможність на сучасному етапі повною мірою реалізувати окреслену мету – виклик, відхилення від правил, проблема, над вирішенням якої вдень і вночі працює педагогічна наука.

Втім іноді, щоб подолати дійсні чи уявні відхилення від норми, варто зосередитися на її походженні. Дещо у цьому зв'язку може допомогти з'ясувати недавній рейтинг країн за ступенем ефективності освіти. За даними порталу BBC Україна, у 2015 році верхні позиції у цьому рейтингу посіли не Велика Британія, США, Канада, Німеччина чи Франція, а країни Південно-Східної Азії: Сінгапур, Гонконг, Південна Корея, Тайвань, Японія [2]. Відкривши шкільний підручник з економічної географії, пригадаємо, що вказані суб'єкти належать до категорії так званих «нових індустріальних країн». Ключове слово – «індустріальних».

Справа ось у чому: освіта, у тому вигляді, у якому ми звикли сприймати це явище сьогодні, зародилася у цілком конкретних часово-просторових умовах як інтегральна частина цілком конкретної системи виробництва і розподілу суспільного продукту. Мова йде про капіталізм, точніше про його індустріальну фазу, в яку країни Західної Європи («старі індустріальні країни») вступили на межі XVIII – XIX ст.

Процес супроводжувався наростанням внутрішньої міграції, збільшенням кількості міського населення, руйнуванням горизонтальної ізоляції та феодальних ієрархічних структур [3], і, нарешті, появою нового історичного актора під загальною назвою «народні маси».

Маси – сукупність атомізованих індивідів, поведінка яких не регулюється родоплемінними й становими обмеженнями та позаекономічним примусом. Для керування масами потрібен зовсім інший спосіб управління населенням певної території у порівнянні з тим, що застосовувався в традиційному суспільстві. Про цей спосіб досить відверто висловився свого часу американський психолог, журналіст і письменник Едвард Луї Бернейс, автор культової праці по «зв'язках з громадськістю» (PR), що вперше побачила світ у 1936 р. Під невігадливою назвою «Пропаганда». З роздумів Е. Бернейса, випливає, що провідним методом управління масами в епоху модерна стало поширення грамотності через запровадження масової школи. Пріоритетним завданням цієї новітньої інституції було вкладання у голови підопічних стандартного набору поведінкових штампів. В результаті, стверджує автор «Пропаганди», «коли мільйони піддаються дії однакових подразників, їхня реакція на ці подразники буде також ідентичною» [4, 20].

Прибравши негативну конотацію зі слів Е. Бернейса, маємо, тим не менше, визнати приховане в них раціональне зерно: найперша фундаментальна мета всіх освітніх систем – соціалізація майбутніх громадян – прищеплення норм, правил і цінностей, певної спільноти.

Формування міцних знань — основи майбутньої професійної діяльності закріпилося в якості цілей і завдань освіти на тлі критичної залежності виробничого капіталу від наявності великої кількості кваліфікованих робітників. Сталося це, точніше набуло вигляду соціальних гарантій, лише у XX ст., після низки революційних потрясінь і руйнівних військових кампаній. Саме у цей час школа почала відігравати роль головного соціального ліфта, а в свідомості пересічних громадян почав утверджуватися дискурс, згідно з яким потреби особистості повинні переважати над потребами суспільства.

Таким чином, нагальні українські, а також європейські і навіть світові проблеми виховання і навчання не можуть бути вирішені у рамках самої освітньої галузі, оскільки потребують комплексного і всебічного підходу. Коли система вичерпує власний ресурс і входить у стадіальну кризу, її складові зазнають деформації і деградують. Глобальна економічна система і супутні політичні організації переживають сьогодні тотальний структурний злам, який зачепив, не міг не зачепити, всі підсистеми з освітою включно. Отже, перед тим, як приступити до вирішення окремих вузькоспеціальних задач, необхідно встановити загальні тенденції розвитку людської цивілізації на сучасному етапі і місце України в майбутній світобудові.

Список використаних джерел

1. «Про освіту»: Закон України. URL: <https://tnpu.edu.ua/news/4894/>.
2. Кохлан ІІІ. Світовий рейтинг освіти : Україна стала 38-ю. *BBC Україна* : вебсайт. URL: <https://surl.li/bbxpsf>.
3. Гелнер Е. Нація та Націоналізм. Націоналізм. Київ : Таксон, 2003. 300 с. URL: <http://litopys.org.ua/gellner/gel.htm> [in Ukrainian].
4. Bernays E. Propaganda. New-York : Liveright Publishing Corporation, 1936. 166 p. URL: [https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=uc1.\\$b21229&seq=5](https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=uc1.$b21229&seq=5) [in English].

Victoria Hron

Candidate of Historical Sciences,

Lecturer at the Department of Language Training
National University of Civil Protection of Ukraine
Cherkasy, Ukraine

THE NATURAL PURPOSE OF EDUCATION: A RETROSPECTIVE ANALYSIS OF THE CONCEPT

Keywords: education, mass school, industrial phase, social elevator, comprehensively developed personality.